

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Prima. Textus: Dic ut sedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram, alter ad sinistram in regno tuo. Matth.20. Thema: Honores, & dignitates, curæ sunt & onera.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO S. JACOBI
APOSTOLI.

CONCIO PRIMA.

Dic, ut sedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram, al- *Textus.*
ter ad sinistram in regno tuo. Matth. cap. 20.

Honores, & dignitatum gradus, curarum, *Thema.*
& laborum sunt ingentia onera, & pon-
dera.

Quoniam primè respondit Christus matri, honorum gradus pro *Exordium.*
filiis expetenti; *Nescitis quid petatis*: putant, qui ho-
nores expetunt, se in honoribus inventuros re-
quiem, non requiem, sed curam magnam, ingentes
labores inuenient, non dulcia, sed amara, non læta,
sed tristia, non voluptates, sed cruciatus, eoque majores, quo
honoratiores fuerint, experientur. Expressit hoc ingenuosus
Academicus; honores & dignitates labyrintho comparando, cum
inscriptione: *Labor, intus*. Honores ac dignitates enim exte-
riore vultu quandam suauitatem mentiuntur, re ipsa molestissimos
labores afferunt. Audiamus Sacram Scripturam: *Qui voluerit* *Textus Sacrae*
inter vos major fieri, sit vester minister, inquit aeterna Sapientia. *Scripturae.*
Matth. 20. *Et tu Capharnaum usque ad cælum exaltata es,*
sed usque ad infernum demergeris. Lucæ cap. 10. *Quod homi-*
nibus altum est, abominatio est ante Deum. Lucæ 16. *Elevasti*
me, & quasi super ventum ponens elisisti me. Fatetur Job. cap.
30. *Et Christus asserit: Qui se exaltat, humiliabitur.* Lucæ
14. Audiamus Patres: *Eum nullum non laborem perferre oportet,* *SS. Patres.*
& ab omni vitæ commoditate separari, & somni quàm pau-
cissimi

(2) 2

cissimi

- Sinesius.* *cisfimi, sollicitudinum autem plurimarum esse participem, si quis Regis nomen non immeritò velit obtinere, scribit Sinesius Orat. de regno. Jacob Genes. 31. fateatur: Die noctuque astu urebor & gelu &c. Desuper Damianus ep. 4. Si ergò sic laboras, &*
- Damianus.* *vigilat, qui pascit oves Laban, quanto labori, quaque vigilia debet intendere, qui pascit oves Dei. Verissimè S. Gregorius lib. 17. moral. cap. 12. Quanto quis hic altius erigitur, tanto*
- S. Gregorius.* *curis gravioribus oneratur, eisque ipsis populis mente, & cogitatione supponitur, quibus superponitur dignitate. Et iterum in Registro super illa verba: Dejecisti eos dum allevarentur, cum allevatur, dejicitur, qui honoribus proficit. Peroptimè scribit*
- Petrus Raven.* *Petrus Raven. in Serm. Honores sollicitudo inseparabiliter comitatur. Pompa mundi, & favor populi, fumus est, & aura subito evanescent, quæ si plerumque placeant, penitentiam inducunt, & si delectant ad modicum, productiore spatio displicebunt.*
- S. Chrysostr.* *Coëgit (inquit S. Chrysostr. in cap. 2. Matth.) & perveritas mundi, & operatio inimici, honores ut videantur esse, & vera non sunt, præterquam ministeria. Omne quod supereminet, docet S. Isidorus lib. 3. de summo bono cap. 48. plus meroris afficitur, quàm honoribus gaudet. Tomas à Kempis concludit lib. 2. cap. 6. §. 2. Brevis gloria, quæ ab hominibus datur & accipitur, mundi gloriam semper comitatur tristitia. Imploratà Dei gratiâ desuper Conceptus pandam.*

CONCEPTUS I.

- Confirmatio.* Liber Judicum Apologum narrat c. 9. nempe cœtera sylvarum ligna, honores maximos, olivæ, ficui, ac viti detulisse: *Iverunt ligna, ut ungerent super se Rogem, dixeruntque Olive: impera nobis, quæ respondit; nunquid possum deserere pinguedinem meam, quâ & Dii utuntur & homines, & venire, ut inter homines promovear. De oliva veniunt ad ficum, ficui honoris ac di-*

ac dignitatis titulos deferunt: *Dixerunt ligna ad arborem ficum, veni, & super nos regnum accipe, qua respondit eis; nunquid possum deserere dulcedinem meam fructusque suavissimos, & ire, ut inter cætera ligna promovear.* Tandem deveniunt ad vitem, hanc ad regium thronum, coronam, & sceptrum invitant. *Locuta sunt ligna ad vitem; veni, & impera nobis, qua respondit eis, nunquid possum deserere vinum meum, quod lætificat Deum & homines, & inter ligna cætera promoveri.* Notare libeat: Olivam, ficum, & vitem, promotionem ad honores, ad dignitates, vocare pinguedinis, dulcedinis, ac suavitatis defectionem, ac spoliationem; quomodo possum deserere meam pinguedinem, dicit oliva: quomodo possum deserere meam dulcedinem, respondit ficus; quomodo possum deserere vinum meum, quod lætificat, inquit vitis, & promoveri, honoris titulos assumere? Ecce honores, dignitatis, dulcedinis, lætitiæ defectionem, privationem reputant, an bene? optimè & sapientissimè hæc irrationabilia concluderunt. Si enim per olivæ pinguedinem cum S. Ilidoro in Judic. cap. 6. *Gratiam Spiritus S. & unctiorem pacis*, internam mentis & animi requiem intelligamus; hanc omninò perdit, hæc spoliatur, qui ad dignitates & honores elevatur. Si per ficus dulcedinem, ac fructus delictos, cum Hugone Cardin. in lib. Judic. gustum illum ac consolationem, quam quis habet in devotione, & animæ spirituali exercitio; per vinum verò, lætitiæ & hilaritatem conscientiæ intelligimus: & hunc suavissimum gustum, & hanc animæ lætitiæ perdit, privatur, quisquis dignitatis & honoris gradibus insignitur. Cessat in dignitatibus, pinguis pax & requies, cessat dulcis devotionum exercitatio, cessat hilaritas conscientiæ. Eleganter in hanc materiam Cassiodorus 6. Vari. 12. *Assidui labores etiam ipsas ingratas faciunt dignitates, dum imbecillitas humana citò solet sustinere fastidia, & quod prius ambisse creditur, postea vitare velle sentitur.* Sciat, qui dignitatis lumina exambit, se vectigalem laboribus, & vigiliis futurum, dignitas, & subjectio commercium est. *Subjectio pendit reverentiam, & dignitas rependit curam.* Perorat quàm præstantissimè Nazera Comment. in Judic. cap. 7. §. 8.

CONCEPTUS II.

Moyſes à Deo honoratus efficitur, Dux & Caput Judæorum conſtituitur; utique conſolatiſſimus erit Moyſes, lætabitur, congratulationes exambiet. Aliter ſcribit Moyſes Numer. cap. 11. *Cur afflixisti ſervum tuum, quare non invenio gratiam coram te, & cur impoſuiſti pondus populi hujus ſuper me.* Honorem, dignitatem adeptam, afflictionem mentis, periculum anime, magnum denique curarum, inquietudinum, anxietatum, pondus, ac onus nominat: Audiatur Abulentiſis quæſt. 29. *Cum quæ ad ſtatum regiminiſ extollitur, tantâ alienarum curarum mole premitur, quod ad ſeipſum vix redire poteſt, cum tuiſ ſollicitudo, quæ jam pridem erga ſe impendebatur, nunc ad exteros adhibenda ſit.* De ſe hoc ipſum affirmat S. Gregorius initio Dialog. *Infelix animus meus nunc ex occasione cura paſtoraliſ ſecularium hominum negotia patitur, & poſt tam pulchram quietiſ ſua ſpeciem terreni actus pulvere ſædatur, cumque ſe pro condeſcenſione multorum ad exteriora ſparſerit, etiam cum interiora appetit, ad hæc procul dubio minor redit.* Veriſſimum eſt, omniſ honor mundanus, aut exiguiſ eſt, aut nulluſ, cum ſit periculiſ, curiſ, & anxietatiſ plenuſ.

CONCEPTUS III.

Primo Regum capite 10. miſit Samuel forteſ, ex quibuſ acciperet, de qua Tribu eligenduſ eſſet Rex: Et inquit Scriptura: *Cecidit ſors ſuper Tribum Benjamin,* textuſ Hebraicuſ habet: *Et capta eſt Benjamin.* Tribuſ, de qua Saul in Regem augurandus venerat, dicitur *capta, vinculata, ligata,* & quomodo Tribuſ Benjamin capta, vinculata, ligata dicitur? quæ ſummo honoris titulo afficitur, dum de ea Saul in Regem, in dignitatem maximam aſſumitur? perque hanc regiam dignitatem tota Tribuſ Benjamin nobilitatur? ſi Tribuſ Benjamin per hunc actum, quia

quia ex ea Saul in Regem eligitur, summè honoratur, & nobilitatur, quomodo verum est, quod propterea hæc Tribus capta, ligata, vinculata dici possit? *Capta est Tribus Benjamin*: An honoris, & dignitatis gradus, libertati vincula quodammodo injiciunt, & ligant? ut non tam sibi, quàm aliis seruiat, in usus subditorum alligatus, quasi sclavus, & mancipium serviendo consumatur? ita subscribit magnus Augustinus epist. 39. de mundo, & honoribus ejus inquit: *Asperitatem habent veram, jucunditatem falsam, certum dolorem, incertam voluptatem, durum laborem, timidam quietem, rem plenam miserie, spem beatitudinis inanem.* Academicus honorem cinxit torque aurea, subscribens: *Ornat, sed & vinculat.* Desuper Gilibertus serm. 29. ait: *Qui ingreditur in pralationes, ingreditur in labores, in sollicitudinum molestias, & materiam lapsus.*

CONCEPTUS IV.

Cum Saulem fors Regem declarasset, latebras petiit, ut ne Regnum ac honores suscipere, cumque Dominum sciscitarentur ubinam delitesceret, responsum accipiunt: *Ecce absconditus est domi.* 1. Regum cap. 10. Hebraeus legit: *Absconditus est in vasis*: quæ sunt illa vasa, inter quæ clam cupiebat latere Saul? S. Cajetanus asserit; sarcinas populi fuisse, qui ad Regem eligendum eò convenerat, *inter sarcinas populi occultavit se Saul*, verba sunt citati Cardin. Cur inter sarcinas se abscondit? Sarcina onus est super dorsum, ad sarcinas se abscondit Saul Rex, indicans: hoc honore, hæc dignitate, non nisi onera, & gravissima pondera sibi imponi, & eum, qui aliis præest, magis onerari, quàm muneri onera portantium, natum ac destinatum, potiusque servitutem adire, quàm dominium. Audiatur desuper S. Laurentius Justinianus de Regim. Prælat. *Grande prorsus onus, negotium multarum vigiliarum, pavendumque ministerium, est regimen animarum.* Hoc ipsum Samuel per armum pro Saule reservatum indicare voluit.

CON-

CONCEPTUS V.

Saulem invitat Samuel ad prandium, designaturus citò ad honorem & imperium, & de industria reservat armum. *Lecturavit coquus armum, & posuit ante Saul, dixitque Samuel: Ecce quod remansit, pone ante te, & comede, quia de industria reservatum est tibi.* 1. Regum cap. 9. Delicior, ac sapidior pars poterat reservari, hanc tamen Samuel de industria reponi mandavit: cur rectè armum reservavit? Armo, seu humero noscimus onera grandia deportari, armus supponitur humeri: armum reservavit Sauli Samuel, quem mox ad Regium honorem eleveret, ex armo desumat, cum honore & dignitate Regia, quasi magno onere humerum suum atterendum fore, pramonere voluit ipso ferculo, splendorem Regium esse laboribus associandum. Unde de Christo, Principum Idea, Isaias prædicit: *Factus est Principatus super humerum ejus.* Conceptum concludit Procopius, & Theodoretus in lib. 1. Regum cap. 9. *Hanc partem, armum inquam, Sauli apposuit, quemadmodum regnaturus & majora pericula, quam ipse populus subiturus erat, & propter testimonium, hanc partem appellat.* Ita Procopius. Consonat Theodoretus: *Apposuit Samuel armum ante Saulem, in Regium indicium, nam sicut hæc, cum sint breviora aliis membris animalis, portant totam molem compacti corporis, & firmiter suffulciunt, ita etiam regium robur, etiamsi ad unum virum contrahatur, sustinet totum corpus Reipublicæ.* Egregia sunt verba Joannis Guillelmi lib. 1. antiquit. convival. cap. 33. *Quod cum armus maximè valeat ad onera ferenda, Saul cogitaret, se non ad jocum, ad lusum, ad voluptates, sed ad maxima opera ferenda, ac sustinenda vocari.*

CONCEPTUS VI.

Corona, quæ Ammonitæ Regem suum coronabant, habebat pondo auri talentum. 2. Regum 12. id est, inquit Abulensis quærit.

quasi. 27. *Habebat diadema istud unum talentum auri in pondere.* Talentum autem juxta Tirinum 1. Paralip. cap. 20. est pondo centum & viginti quinque librarum. Certè magnum ac grave onus, corona tam gravis, & ponderosa, & indicat: honores & dignitates unà secum, magnum, ac grave onus curarum, atque laborum deferre. Veritatem hanc expressit Academicus honorem, casse cristata exornatum pingendo, cum inscriptione: *Ornat, sed & onerat*: Ita omninò honores cum gravissimis oneribus, ac curis conjugium habent; ut adeò verissimè dixerit non-nemo: Honos, onus, & prima litera in honore est aspiratio, signum indicentis, pressi, afflicti, anxiati. Optimè cecinit Joannes Paschasius:

*Indue belligeræ pulchrum thorace Minervæ,
Ornat, & est oneri; sic quoque onustat ho-
nor.*

Verissimè scripsit S. Gregorius Papa lib. 17. moral. cap. 12. *Quando quis hic altius erigitur, tanto curis gravioribus oneratur, eisque ipsis populis, mente, & cogitatione supponitur, quibus superimponitur dignitate.* Agnoverunt hoc summi Pontifices, maximi Imperatores: Carolus V. Bruxellis Principatum Belgii in filium suum Philippum secundum deponens, cum lachrymis dicebat: *O fili! magnum tibi onus impono.* Urbanus septimus, quoties amiculum è subtili tela superinduebat, alto pectore ingemiscibat: Quis crederet sub tam subtili sindone, tantum ponderis delitescere. Honores, & dignitates quot afferunt splendores, tot ferunt amarissimas anxietates; has extimuit prudenter David.

CONCEPTUS VII.

Servi Regis Achis Davidem miris laudibus commendant, commendatum honorant: *Nunquid non est iste David Rex terra, nonnè huic cantabant per choros dicentes: Percussit Saul mille, & David decem millia.* 1. Regum 18. Super hoc honore exhibito

Pars II.

(R.)

hibito

hibito David timuit: *Posuit autem David sermones istos in corde suo, & extimuit valdè à facie Achis Regis Geth.* Si retulissent hi servi Regis Achis, Davidem terram eorum inquietasse, incinerasse urbes, interimisse subditos, insignique contumelia Gethios affecisse, nihil mirum pavido metu percelleretur, aliter propter decantatos honorum titulos, quod David prudenter timeat, non invenio; cur ergò, cum David honoratur titulo victoris & Regis, sibi timet, & pavet? Lyra respondet: Expertus erat David quantum calamitatum sibi causaverit honor decantatus: *Procuravit David decem millia*, ab hoc enim die non rectis oculis David amplius aspiciebat Rex Saul, sed omni modo innocentem persequeretur, ut in montium antris, & cavernis profugus saltem quæreretur; cum ergo David iteratò audit à servis Achis honorum titulos sibi decantari, prudenter timet, ne & pericula, odia, ac persecutiones, & mille mentis adversitates, anxietates animi, corporis gravamina, etiam à Rege Achis reiterentur. Ita Lyra: *Hec dicebant*, (nempe honorabant David regio titulo) *ut Achis eum occideret.* Discamus exindè, honore, dignitate eminere, est periculis implicari.

Epilogram.

Honores ergò ac mundi dignitates, tam arduis curis sollicitas, ne quæramus, verissimè scripsit Thomas Kempensis lib. 2. cap. 6. §. 2. *Brevis gloria, quæ ab hominibus datur, mundi gloriam semper tristitia comitatur, honorum gloria, in conscientis eorum, & non in ore hominum.*

Amen.

